

การประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียน
โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริก
และการประเมินอภิมาน

The Evaluation of Pattaya Project to Create a Standard Test
to Measure The Ability of Higher Thinking by Integrated
Evaluation Model of Kirkpatrick and Meta Evaluation Approach

คำปิ่น ศรีมหาไชย, พงศ์เทพ จิระโร, สมศักดิ์ ลิลา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิมาน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) การเรียนรู้ (Learning Evaluation) พฤติกรรม (Behavior Evaluation) ผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) โครงการตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิมาน กลุ่มตัวอย่างบุคลากรที่เข้าอบรมในโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของเมืองพัทยา จำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้แบบประเมินโครงการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบค่าที่ สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่าด้านปฏิกิริยาตอบสนองผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรมเหมาะสมเพียงพอ พร้อมทั้งมีความคิดเห็นว่า ควรปรับระยะเวลาในการอบรมให้กระชับ ด้านการเรียนรู้ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในความรู้ ความเข้าใจในการสร้างข้อสอบมากยิ่งขึ้นเพราะในเนื้อหามีการนำเสนอสาระแกนกลางมาใช้ออกข้อสอบในแต่ละตัวชี้วัดด้วยด้านพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการปฏิบัติงาน และมีความเป็นไปได้ว่า ข้อสอบที่สร้างมีคุณภาพและสามารถวัดผู้เรียนได้ตรงตามมาตรฐาน และสุดท้ายด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในการปฏิรูประบบการทำงานเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงและประโยชน์ที่ได้ ได้รับความรู้ เทคนิค และขั้นตอนการออกข้อสอบ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ : ประเมินโครงการ, ข้อสอบมาตรฐาน, บูรณาการรูปแบบ

Abstract

The objective of this research was to evaluate the project of creating a standard test to measure the ability of higher thinking in Pattaya schools by integrated evaluation model of Kirkpatrick and Meta evaluation approach. The research studied the area of the reaction evaluation, learning evaluation, behavior evaluation and the result evaluation by using the integration model of Kirkpatrick and Meta evaluation approach.

The population of this research was 114 trainees in Pattaya project to create a standard test to measure the ability of higher thinking. The research instrument was a project evaluation form and the data analysis were percentage, the average, standard Deviation, t-test, One way ANOVA and Pearson's Correlation Coefficient.

The result of the research in the reaction evaluation, the trainees were satisfied with the facilities in the training and they wanted the training period was not too extensively, whereas the result of the research in learning evaluation, the trainees were satisfied. They could gain more knowledge and more understanding about the method of creating the test by basing on the basic education core curriculum. The result of the research in the behavior evaluation, the trainees applied their knowledge from the training into schooling and it was possible that the standard tests could measure the students' ability to the state standard. Finally, the result of the research in the result evaluation, the trainees were satisfied and they believed that the knowledge, the techniques or the process of creating the test were very advantageous and they were functional.

Keywords : Evaluation Project, Standard Test, Integrated Evaluation Model

บทนำ

การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เพื่อช่วยกำหนดคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงประสงค์หลังจากได้รับการเรียนการสอน ช่วยให้ทิศทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม การวัดและประเมินผลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือไม่ มากน้อยเพียงไร รวมทั้งช่วยให้สารสนเทศอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน (ขวัญฤตา อุณหกานต์, 2553 : 1)

ในปัจจุบันการประเมินและติดตามผลโครงการ เป็นสิ่งสำคัญในขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินโครงการ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจโครงการ นำไปสู่การแก้ปัญหา การวางแผน ดำเนินการ การขยายผล และการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงโครงการ นอกจากนี้การประเมินและติดตามผลโครงการยังสะท้อนถึงระดับความสำเร็จของแผนงานหรือนโยบายการบริหารด้วย โดยให้ข้อมูลว่า การดำเนินโครงการบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์เพียงใด คุ้มกับทุนและแรงงานที่ลงทุนไปหรือไม่ มีจุดแข็ง จุดอ่อน ผลสำเร็จ ผลกระทบต่อโครงการเป็นอย่างไร การประเมินและติดตามผลโครงการจะต้องมีการดำเนินกันอย่างเป็นระบบและมีความเป็นปรนัย (จุฑารัตน์ ทนัสนไชย, 2552 : 1)

แบบจำลองการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรมของเคิร์กแพตทริก เป็นอีกหนึ่งแบบจำลองที่นิยมใช้ในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรมโดยทั่วไป โดยมีการวัดผลในระหว่างและสิ้นสุดการฝึกอบรมและมีการติดตามผลต่อเนื่องในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงในเชิงการเรียนรู้และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม โดยจะประเมินเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม และวิทยากรให้ทราบถึงผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้โครงการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้เข้าร่วมโครงการในแต่ละครั้ง แนวคิดของเคิร์กแพตทริกมีการประเมิน 4 ขั้นตอน โดยกำหนดเป็น Levels of Training Evaluation ดังนี้ ขั้นปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) ขั้นการเรียนรู้ (Learning Evaluation) ขั้นพฤติกรรม (Behavior Evaluation) และขั้นผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) โดยรูปแบบนี้เชื่อว่าการฝึกอบรมจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในบุคคลและหน่วยงาน รูปแบบนี้มีจุดเด่นคือ โดยทั่วไปคนนิยมใช้เป็นรูปแบบในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรมเนื่องจากรูปแบบจะเน้นวัดในขั้นตอนสุดท้าย จึงเป็นกระบวนการที่ง่ายและสะดวกต่อการประเมินผล และแบบจำลองนี้จะเป็นการประเมินที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมในหลายๆ เรื่องที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะชั้นบันได (Donald L. Kirkpatrick, 1975)

การประเมินอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจคือ การประเมินอภิमान (Meta evaluation) เป็นวิธีการประเมินงานประเมินที่แพร่หลายในต่างประเทศมาเป็นเวลานาน สำหรับในประเทศไทยนั้นยังเป็นที่รู้จักไม่มากนักจะรู้จักกันในวงจำกัดเพียงเฉพาะกลุ่มอาจารย์และนักวิชาการด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษาเท่านั้น และเริ่มนำมาประยุกต์ใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของงานประเมินทางการศึกษา (เนติ เฉลยวาเรศ, 2556 : 1)

เมื่อพิจารณารูปแบบการประเมินทั้งสองรูปแบบพบว่ามีส่วนที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน จึงนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อใช้ในการประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูง ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านปฏิกิริยาความพึงพอใจร่วมกับความเหมาะสมของโครงการ การประเมินด้านการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติร่วมกับความถูกต้องของเนื้อหาในการอบรม การประเมินด้านพฤติกรรมกรรมการนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงร่วมกับความเป็นไปได้หลังจากอบรมเสร็จแล้ว และการประเมินด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโครงการร่วมกับประโยชน์ในการอบรม

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นว่า ทักษะการสร้างข้อสอบของครูเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งการทดสอบในระดับชั้นเรียน การทดสอบในระดับท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิमान เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้ปรับปรุงการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงโครงการ และการดำเนินงานของการจัดทำแบบทดสอบของโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข และเป็นการประเมินเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินงานโครงการในปีการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิमानใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) ตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิमान
2. การเรียนรู้ (Learning Evaluation) ตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิमान

3. พฤติกรรม (Behavior Evaluation) ตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิมาน

4. ผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) ตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิมาน

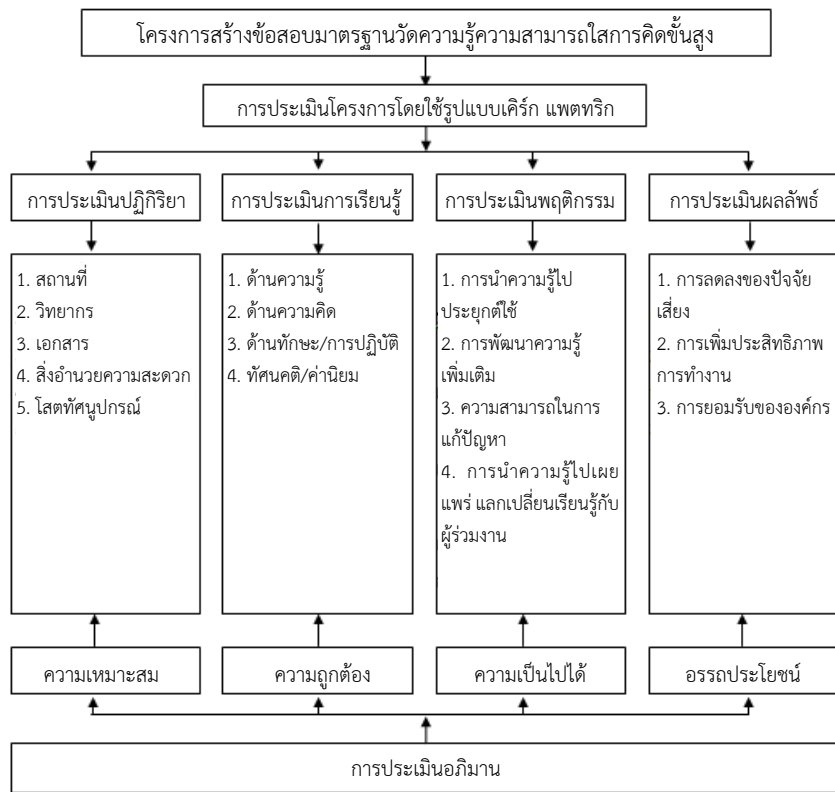
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้ปรับปรุงการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงโครงการ และการดำเนินงานของการจัดทำแบบทดสอบของโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา

2. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะโครงการ อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานเพื่อวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและพัฒนาวางแผนดำเนินงานโครงการในปีการศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้บูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกที่เน้นการประเมินหลังโครงการ 4 ระดับ คือ การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) และการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) กับ การประเมินอภิมาน ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 มิติ คือ ธรรมประโยชน์ (utility) ความเป็นไปได้ (feasibility) ความเหมาะสม (propriety) และความถูกต้อง (accuracy)

จากภาพสามารถอธิบายได้ว่า ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูง โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิมาน ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านปฏิกิริยาความพึงพอใจร่วมกับความเหมาะสมของโครงการ การประเมินด้านการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติร่วมกับความถูกต้องของเนื้อหาในการอบรม การประเมินด้านพฤติกรรมการนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงร่วมกับความเป็นไปได้หลังจากอบรมเสร็จแล้ว และการประเมินด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโครงการร่วมกับประโยชน์ในการอบรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของเมืองพัทยาโดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิมาน

1.1 รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริก (Donald L. Kirkpatrick, 1975) 4 ระดับ ดังนี้

1.1.1 การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) เพื่อให้ทราบว่าผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อโครงการหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

1.1.2 การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) เพื่อให้ทราบว่าผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้อะไรจากโครงการฝึกอบรมบ้าง

1.1.3 การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) เพื่อให้ทราบว่าผู้เข้าอบรมเปลี่ยนพฤติกรรมอันเนื่องมาจากสิ่งได้เรียนรู้หรือไม่

1.1.4 การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) เพื่อให้รู้ว่าการเปลี่ยนพฤติกรรมมีผลกระทบในทางบวกต่อองค์กรหรือไม่

1.2 การประเมินอภิมานตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม และคณะ

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ซึ่งมีสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นผู้อำนวยการได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานสำหรับการตัดสินคุณภาพการประเมินทางการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 มาตรฐาน คือ

1.2.1 มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินด้านกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมินเป็นสำคัญ

1.2.2 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นมาตรฐานเน้นความเป็นจริงของการประเมินสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง เป็นที่ยอมรับของผู้ถูกประเมิน ผู้ได้รับผลกระทบจากการประเมิน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน

1.2.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) มุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่อง กฎ ระเบียบ ศีลธรรม จรรยาบรรณ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน

1.2.4 และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ตลอดจนวิธีเก็บข้อมูลตามหลักวิชาการ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ ความสามารถในการคิดขั้นสูงของเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิมานมีจำนวน 609 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive หรือ Judgmental Sampling) คือ เลือกจากผู้เข้าอบรมในโครงการจำนวน 114 คน ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา/เจ้าหน้าที่โครงการจำนวน 3 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา (รับผิดชอบงานวิชาการ) จำนวน 10 คน ผู้แทนครูวัดผลทุกสถานศึกษาจำนวน 11 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 89 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในครั้งนี้เป็นบุคลากรครูในสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยาทั้ง 11 โรงเรียน จำนวน 609 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive หรือ Judgmental Sampling) คือ เลือกจากผู้เข้าอบรมในโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของเมืองพัทยา จำนวน 114 คน ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา/เจ้าหน้าที่โครงการจำนวน 3 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา (รับผิดชอบงานวิชาการ) จำนวน 10 คน ผู้แทนครูวัดผลทุกสถานศึกษาจำนวน 11 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 89 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการในครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบประเมิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ใช้วัดความรู้ความเข้าใจ และความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม ชุดของคำถามที่ผู้ศึกษาได้จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบ โดยจะมีทั้งข้อคำถามที่เป็นปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งแนวของคำถามที่ใช้ในแบบประเมินจะเป็นไปตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิมาน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินด้านปฏิบัติการความพึงพอใจ

ในการเข้าร่วมโครงการ ด้านการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติ ด้านพฤติกรรม การนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริง และด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโครงการซึ่งบูรณาการตามรูปแบบการประเมินอภิมาน (4 มิติ)

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสำคัญของระดับความต้องการ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับอยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมมากที่สุด หรือเห็นด้วยมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับอยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมมาก หรือเห็นด้วยมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับอยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมปานกลาง หรือเห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับอยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมน้อย หรือเห็นด้วยน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับอยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมน้อยที่สุด หรือเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การประเมินอภิมาน (4 มิติ) และข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

2. การสัมภาษณ์ ใช้สำหรับเก็บข้อมูลในการประเมินและติดตามผลโครงการอบรม โดยจะเก็บจากผู้เกี่ยวข้องในโครงการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ บุคลากรครูที่เข้าร่วมอบรม โดยสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความเห็นซึ่งจะเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยข้อคำถามจะต้องการทราบ ดังนี้

2.1 ความเหมาะสมของโครงการ ความเหมาะสมของวัน-เวลา ความเหมาะสมของผู้เข้ารับการอบรม ความเหมาะสมของสถานที่ ตลอดจนควรมีการปรับปรุงอย่างไร

2.2 ประโยชน์ จากการเข้ารับการอบรมมีประโยชน์หรือไม่ และหลังจากได้อบรมแล้วจะนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ต่อเพื่อนร่วมงานอย่างไร

2.3 ปัญหาและอุปสรรค หลังจากที่ได้รับ การอบรม แล้วพบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไรเพื่อที่จะได้ทราบข้อเด่น-ข้อด้อยที่เกิดขึ้น และนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงในการอบรมครั้งต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชุมหารือแนวทางในการดำเนินโครงการร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ

2. ใช้แบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบประเมินผู้เข้าร่วมการอบรมโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานเพื่อวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงหลังจากที่อบรมเสร็จแล้ว

3. ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการและบุคลากรครูที่เข้ารับการอบรม เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการประเมินและติดตามผลโครงการ

4. ผู้วิจัยรวบรวมแบบประเมินแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติตามกรอบการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งได้แก่

1.1 การหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมิน โดยการวัดดัชนีความสอดคล้อง (0.8 - 1.0)

1.2 หาความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)(0.957)

2. แบบประเมิน เมื่อได้รับแบบประเมินมาแล้วจึงใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

2.1 วิเคราะห์ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบค่าที (Independent t-test)

2.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

2.5 การศึกษาความสัมพันธ์โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

2.6 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริก และการประเมินอภิมาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมินเมื่อจำแนกตามเพศของผู้เข้าอบรมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ประสบการณ์ที่สอนอยู่ระหว่าง 1-10 ปี และมีตำแหน่งวิทยฐานะครูชำนาญการ สอนในระดับชั้นประถมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี และมีวุฒิทางการศึกษา ($X = 3.93, S.D. = 0.47$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปน้อยพบว่า ($X = 3.70, S.D. = 0.47$) ซึ่งสรุปตามวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. ผลการประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) โครงการตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริก และการประเมินอภิมาน

ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.70, SD = 0.47$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อย พบว่าความเหมาะสมเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($X = 4.08, SD = 0.63$) รองลงมาได้แก่ ความเหมาะสมของความพร้อมอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ($X = 3.99, SD = 0.52$) ส่วนความเหมาะสมของวัน-เวลาในการจัดโครงการ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($X = 3.30, SD = 0.91$) สรุปข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มโดย กลุ่มที่ 1 ด้านระยะเวลาในการอบรมมีผู้ให้ความคิดเห็นทั้งในด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกดังนี้ "คิดว่าระยะเวลา

ในการอบรมครั้งนี้เหมาะสมดี” ในด้านลบ “คิดว่าการอบรมมีจำนวนระยะหลายช่วงเวลาทำให้กระทบกับการสอนของครู” กลุ่มที่ 2 ด้านสถานที่ในการจัดการอบรมมีผู้ให้ความคิดเห็นทั้งด้านบวกและด้านลบ ในด้านบวกดังนี้ “คิดว่าสถานที่ในการอบรมดี สะดวกต่อผู้เข้าร่วมการอบรมเพราะติดถนนสุขุมวิท การเดินทางสะดวก” ในด้านลบ “คิดว่าบางครั้งเครียดเกินไปและจัดตรงกับวันที่มีนักเรียนมาเรียนจึงทำให้บางครั้งมีเสียงมารบกวนเวลาทำกิจกรรม” กลุ่มสุดท้ายด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสม”

2. ผลการประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation)

โครงการตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพททริกและการประเมินอภิमान

ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.05$, $SD = 0.50$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อย พบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($X = 4.22$, $SD = 0.56$) รองลงมา ได้แก่ สามารถประมวลความคิดสู่การพัฒนางานอย่างเป็นระบบกับข้อ 6 สามารถปฏิบัติกรออกแบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถขั้นสูงของนักเรียนได้ ($X = 4.11$, $SD = 0.59$) ส่วนความเกิดทักษะและประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($X = 3.91$, $SD = 0.65$)

สรุปข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความถูกต้องด้านเนื้อหาของโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มโดย กลุ่มที่ 1 ด้านเนื้อหา มีผู้ให้ความคิดเห็นทั้งในด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกดังนี้ “คิดว่าความถูกต้องด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก มีการนำเสนอแกนกลางปี 2551 มาออกข้อสอบในแต่ละตัวชี้วัด” ด้านลบดังนี้ “คิดว่ามีเนื้อหาเยอะเข้าใจยาก” กลุ่มที่ 2 ด้านความรู้ จากวิทยากรมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าวิทยากรอธิบายเข้าใจง่ายและวิทยากรประจำกลุ่มให้การช่วยเหลือดี” และกลุ่มที่ 3 ด้านการนำเสนอข้อมูลมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าควรมีการจัดลำดับการนำเสนอข้อมูลต่อผู้เข้ารับการอบรม”

3. ผลการประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation)

ตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพททริกและการประเมินอภิमान

ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.01$, $SD = 0.64$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($X = 4.18$, $SD = 0.65$) รองลงมา ได้แก่ สามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้ ($X = 4.06$, $SD = 0.72$) ส่วนสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่เพื่อนร่วมงานได้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($X = 3.91$, $SD = 0.84$)

สรุปข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเป็นไปได้หลังจากเข้าอบรมโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มโดย กลุ่มที่ 1 ด้านมีข้อสอบที่มาตรฐานมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าจากการที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมทำให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพมากขึ้นในแต่ละรายวิชาที่สามารถจะวัดผู้เรียนได้ตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัด” กลุ่มที่ 2 ด้านการพัฒนาตนเองมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าเข้าใจในการทำข้อสอบเพิ่มมากขึ้นและได้มีเกณฑ์มาตรฐานในการทำข้อสอบมากเท่าที่ควรพร้อมทั้งยังสามารถนำไปปรับปรุงข้อสอบของตนเองได้” กลุ่มที่ 3 ด้านการเผยแพร่ความรู้แก่เพื่อนร่วมงานมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าสามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานในด้านกรวิเคราะห์ตัวชี้วัดเพื่อจัดทำแผนผังข้อสอบ (Test Blueprint) และการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อได้”

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) ตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพททริกและการประเมินอภิमान

ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.96$, $SD = 0.54$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อย พบว่า ความเป็นไปได้ในการปฏิรูประบบการทำงานในการปฏิบัติงานมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($X = 4.19$, $SD = 0.61$) รองลงมา ปีระโยชน์ที่ได้รับสามารถบูรณาการสู่การทำงานเป็นทีมได้ ($X = 4.15$, $SD = 0.64$) ส่วนประโยชน์ที่ได้รับทำให้องค์กรยอมรับ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($X = 3.76$, $SD = 0.86$)

สรุปข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยาส่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มโดย กลุ่มที่ 1 ด้านได้รับความรู้ เทคนิค และขั้นตอนการออกข้อสอบมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ การสร้างข้อสอบที่ได้มาตรฐาน และเที่ยงตรง มีการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ” กลุ่มที่ 2 ด้านได้นำความรู้จัดสร้างข้อสอบมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ตัวชี้วัด การออกข้อสอบตามตัวชี้วัดการทำ Test Blueprint การหาค่าความยากง่าย ซึ่งนำไปใช้ได้จริง” กลุ่มที่ 3 ด้านได้นำความรู้มาพัฒนาจริงมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าครูออกข้อสอบแนวใหม่แล้วสามารถนำมาใช้กับนักเรียนของตนเองได้”

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพททริกและการประเมินอภิमान โดยการทดสอบค่าที่ (Independent t-test) ผลปรากฏว่า ผู้เข้าอบรมในโครงการที่มีเพศและวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจ

ต่อโครงการทั้งรายด้านทุกด้านและโดยรวม ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในด้านที่จำแนกวุฒิตามสาขา มีความพึงพอใจต่อโครงการ เมื่อพิจารณารายด้านและโดยรวม มีความพึงพอใจต่อโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเครื่องแพดทริกและการประเมินอภิมาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ผลปรากฏว่า ผู้เข้าอบรมในโครงการที่มีตำแหน่ง/วิทยฐานะต่างกัน สอนในระดับชั้นต่างกัน และปฏิบัติการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีความพึงพอใจในโครงการทั้งรายด้านทุกด้านและโดยรวมต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้านปฏิริยาตอบสนองด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม ด้านผลลัพธ์ที่เกิดกับองค์กรและด้านรวม กับอายุและประสบการณ์ของผู้เข้าอบรมโครงการโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า อายุกับประสบการณ์สอน, ด้านปฏิริยาตอบสนองกับการเรียนรู้, ด้านปฏิริยาตอบสนองกับด้านพฤติกรรม, ด้านปฏิริยาตอบสนองกับด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร, ด้านปฏิริยาตอบสนองกับด้านรวม, ด้านการเรียนรู้กับด้านพฤติกรรม, ด้านการเรียนรู้กับด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร, ด้านพฤติกรรมกับด้านรวม, ด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรกับด้านรวม มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเครื่องแพดทริกและการประเมินอภิมาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินปฏิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) โครงการตามรูปแบบการประเมินของเครื่องแพดทริกและการประเมินอภิมาน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า ความเหมาะสมเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ความเหมาะสมของความพร้อมอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ส่วนความเหมาะสมของวัน-เวลาในการจัดโครงการมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระยะเวลาการอบรมโครงการใช้เวลานาน สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุรรัตน์ ทนินไชย (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แบบจำลองของ

เครื่องแพดทริกในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่าชั้นปฏิริยาผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการดำเนินการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก ในส่วนของข้อเด่นในการใช้แบบจำลองของเครื่องแพดทริก คือ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้อย่างเหมาะสม ในส่วนของข้อจำกัดมี 2 ลักษณะคือ ข้อจำกัดที่เกิดจากเครื่องมือ และจากกระบวนการประยุกต์ใช้เครื่องมือในเรื่องสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย และอาจเป็นเพราะโครงการนี้

สรุปข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานเพื่อวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มโดย กลุ่มที่ 1 ด้านระยะเวลาในการอบรมมีผู้ให้ความคิดเห็นทั้งในด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกดังนี้ “คิดว่าระยะเวลาในการอบรมครั้งนี้เหมาะสมดี” ในด้านลบ “คิดว่า การอบรมมีจำนวนระยะหลายช่วงเวลาทำให้กระทบกับการสอนของครู” กลุ่มที่ 2 ด้านสถานที่ในการจัดการอบรมมีผู้ให้ความคิดเห็นทั้งด้านบวกและด้านลบ ในด้านบวกดังนี้ “คิดว่าสถานที่ในการอบรมดี สะดวกต่อผู้เข้าร่วมการอบรมเพราะติดถนนสุขุมวิท การเดินทางสะดวก” ในด้านลบ “คิดว่าบางครั้งเครียดเกินไปและจัดตรงกับวันที่มีนักเรียนมาเรียนจึงทำให้บางครั้งมีเสียงมารบกวนเวลาทำกิจกรรม” กลุ่มสุดท้ายด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “คิดว่าดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสม”

2. ผลการประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) โครงการตามรูปแบบการประเมินของเครื่องแพดทริกและการประเมินอภิมาน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่สามารถประมวลความคิดสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบกับข้อ 6 สามารถปฏิบัติการออกแบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถขั้นสูงของนักเรียนได้ ส่วนความเกิดทักษะและประสบการณ์ใหม่ๆ จากการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ คันสนีย์ อุตมอ่าง (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้ประเมินโครงการ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตทองม้วนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อการอบรมระดับมากถึงมากที่สุด ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจ ได้คะแนนหลังการอบรมเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรมเฉลี่ย ชัญญาภัค วงศ์บา และคณะ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องประเมินผลการฝึกอบรมตามโครงการ CHAMPION โดยประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินของเครื่องแพดทริก ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่สังกัดหน่วยงานราชการ เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาสูงสุดจบปริญญาตรี อายุเฉลี่ย 41.53

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.31 การประเมินระดับที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ก่อนการฝึกอบรม 15.71 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.57 และ คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรม 25.02 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.79 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ ทนัสนไชย (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แบบจำลอง ของเคิร์กแพตทริกในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรม การแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบจำลองของเคิร์กแพตทริก ในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรม ข้อเด่นและข้อจำกัด ของการใช้แบบในการประยุกต์ใช้ในการประเมินสัมฤทธิ์ผลของ โครงการแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไป เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่า ในชั้นการเรียนรู้ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และยาเสพติดในระดับสูง ในส่วนของ ข้อเด่นในการใช้แบบจำลองของเคิร์กแพตทริก คือ สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ได้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ได้อย่างเหมาะสม ในส่วนของ ข้อจำกัดมี 2 ลักษณะคือ ข้อจำกัดที่เกิดจากเครื่องมือ และ จากกระบวนการประยุกต์ใช้เครื่องมือในเรื่องสภาพแวดล้อม ที่ไม่เอื้ออำนวย

สรุปข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความถูกต้อง ด้านเนื้อหาของโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานเพื่อวัดความรู้ ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัด เมืองพัทยา สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มโดย กลุ่มที่ 1 ด้านเนื้อหา มีผู้ให้ความคิดเห็นทั้งในด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกดังนี้ “ดิฉันคิดว่าความถูกต้องด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก การให้ความรู้ ในรายละเอียดของการออกข้อสอบจากคณะวิทยากรให้คำชี้แนะ แก้ไขและปรับปรุง, มีการนำสาระแกนกลางปี 2551 มาออกข้อสอบ ในแต่ละตัวชี้วัด” ด้านลบดังนี้ “ดิฉันคิดว่าเป็นโครงการที่ดีแต่มิเนื้อหา เยอะเข้าใจยาก เนื้อหาในการบรรยายเยอะ” กลุ่มที่ 2 ด้านความรู้ จากวิทยากรมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “ดิฉันคิดว่าวิทยากรอธิบาย เข้าใจง่ายและวิทยากรประจำกลุ่มให้การช่วยเหลือดี” และกลุ่มที่ 3 ด้านการนำเสนอข้อมูลมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “ดิฉันคิดว่า ควรมีการจัดลำดับการนำเสนอข้อมูลต่อผู้เข้ารับการอบรม มีการนำเสนอล่าช้าผู้ปฏิบัติเกิดการสับสนและต้องแก้ไขข้อมูลใหม่ ทำให้การทำงานล่าช้า

3. ผลการประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) ตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิमान พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียง จากมากไปน้อยพบว่า สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานได้มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ สามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้ ส่วนสามารถนำความรู้ ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่เพื่อนร่วมงานได้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ ทนัสนไชย (2552 : บทคัดย่อ)

ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แบบจำลองของเคิร์กแพตทริก ในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรมการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบจำลองของเคิร์กแพตทริกในการ ประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรม ข้อเด่นและข้อจำกัด ของการใช้แบบในการประยุกต์ใช้ในการประเมินสัมฤทธิ์ผลของ โครงการแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไป เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่า ชั้นพฤติกรรมและชั้นผลลัพธ์พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายหลังจาก การฝึกอบรมในบางพฤติกรรม และสามารถนำผลที่ได้รับจาก การฝึกอบรมเรื่องยาเสพติดไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ในส่วนของ ข้อเด่นในการใช้แบบจำลองของเคิร์กแพตทริก คือ สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ได้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ได้อย่างเหมาะสม ในส่วนของ ข้อจำกัดมี 2 ลักษณะคือ ข้อจำกัดที่เกิดจากเครื่องมือ และ จากกระบวนการประยุกต์ใช้เครื่องมือในเรื่องสภาพแวดล้อม ที่ไม่เอื้ออำนวย

สรุปข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเป็นไปได้ สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มโดย กลุ่มที่ 1 ด้านมีข้อสอบที่มีมาตรฐาน มีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “ดิฉันคิดว่าจากการที่ได้ปฏิบัติกิจกรรม ทำให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพมากขึ้นในแต่ละรายวิชาที่สามารถจะวัด ผู้เรียนได้ตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัด มีการสร้างข้อสอบที่เป็นระบบ และได้มาตรฐานตรงตามตัวชี้วัด สามารถนำข้อสอบที่สร้างไปใช้ ทดสอบกับนักเรียนได้จริง” กลุ่มที่ 2 ด้านการพัฒนาตนเองมีผู้ ให้ความคิดเห็นดังนี้ “ดิฉันคิดว่าเข้าใจในการทำข้อสอบเพิ่มมากขึ้น และได้มีเกณฑ์มาตรฐานในการทำข้อสอบมากเท่าที่ควรพร้อมทั้ง ยังสามารถนำไปปรับปรุงข้อสอบของตนเองได้ มีการพัฒนาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนของครูให้สอดคล้องตรงตามแผน จัดการเรียนรู้ของมาตรฐานและตัวชี้วัดและนำความรู้ที่ได้รับ มาปรับปรุงข้อสอบที่ใช้วัดกับเด็กนักเรียนและพัฒนาการเรียน การสอนได้” กลุ่มที่ 3 ด้านการเผยแพร่ความรู้แก่เพื่อนร่วมงาน มีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “ดิฉันคิดว่าสามารถให้คำปรึกษาแก่ เพื่อนร่วมงานในด้านการวิเคราะห์ตัวชี้วัดเพื่อจัดทำแผนผังข้อสอบ (Test Blueprint) และการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อได้ รู้ขั้นตอน วิธีการที่จะจัดสร้างข้อสอบสามารถนำไปเผยแพร่กับเพื่อนร่วมงานได้”

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) ตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและ การประเมินอภิमान พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า ความเป็นไปได้ในการปฏิรูประบะการทำงานในการปฏิบัติงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาประโยชน์ที่ได้รับสามารถบูรณาการสู่การทำงานเป็นทีมได้ ส่วนประโยชน์ที่ได้รับทำให้องค์กรยอมรับ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ ทนัสนไชย (2552 : บทคัดย่อ)

ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แบบจำลองของเคิร์กแพตทริก ในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบจำลองของเคิร์กแพตทริก ในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรม ข้อเด่นและข้อจำกัดของการใช้แบบในการประยุกต์ใช้ในการประเมินสัมฤทธิ์ผลของโครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่า ใน ขั้นตอนพฤติกรรมและขั้นผลลัพธ์พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายหลังจากการฝึกอบรมในบางพฤติกรรม และสามารถนำผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเรื่องยาเสพติดไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ในส่วนของข้อเด่นในการใช้แบบจำลองของเคิร์กแพตทริก คือ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ได้อย่างเหมาะสม ในส่วนของข้อจำกัดมี 2 ลักษณะคือ ข้อจำกัดที่เกิดจากเครื่องมือ และจากกระบวนการประยุกต์ใช้เครื่องมือในเรื่องสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย

สรุปข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประโยชน์ สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มโดย กลุ่มที่ 1 ด้านได้รับความรู้ เทคนิค และขั้นตอนการออกข้อสอบมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “ดิฉันคิดว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับการออกข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ ได้เรียนรู้เทคนิค วิธีการ การสร้างข้อสอบที่ได้มาตรฐาน และเที่ยงตรง มีการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ” กลุ่มที่ 2 ด้านได้นำความรู้ จัดสร้างข้อสอบมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “ดิฉันคิดว่าได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ตัวชี้วัด การออกข้อสอบตามตัวชี้วัดการทำ Test Blueprint การหาค่าความยากง่าย ซึ่งนำไปใช้ได้จริง ได้ลงมือปฏิบัติการสร้างข้อสอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัดทำให้มีความเข้าใจในการออกข้อสอบและฝึกการทำข้อสอบหลากหลาย” กลุ่มที่ 3 ด้านได้นำความรู้มาพัฒนาจริง มีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ “ดิฉันคิดว่าครูออกข้อสอบแนวใหม่แล้วสามารถนำมาใช้กับนักเรียนของตนเองได้ ดีมาก และสามารถนำไปใช้ได้กับนักเรียน ใช้ในการวัดความสามารถด้านการเรียนของผู้เรียนว่ามีความพร้อมในการทำข้อสอบมากน้อยเพียงใด และมีความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนแค่ไหนและสามารถนำความรู้มาพัฒนางานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

โครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถ

ในการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา เป็นโครงการที่พัฒนาความสามารถของพนักงานครูสังกัดเมืองพัทยาในการพัฒนาข้อสอบที่มีมาตรฐานจากการทำวิจัยพบว่า จุดแข็งของโครงการนี้คือได้ข้อสอบที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน บุคลากรได้รับความรู้เทคนิควิธีการต่างๆ ในการออกข้อสอบ และมีคลังข้อสอบสำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจุดอ่อนของโครงการคือด้านระยะเวลาในการจัดการอบรม ความรู้ก่อนเข้าอบรมของผู้อบรมซึ่งไม่ได้มีการทดสอบก่อน และวิทยากรที่ให้การอบรมรวมทั้งวิทยากรที่เลี้ยงไม่ทั่วถึง ซึ่งจากการทำวิจัยมีจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

1. ควรให้มีการปรับวัน ระยะเวลาให้กระชับและเหมาะสม เนื่องจากโครงการนี้ใช้เวลาในการอบรมหลายระยะ และในแต่ละระยะใช้เวลาหลายวันทำให้กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้อบรมและทำให้ผู้เข้าอบรมไม่ได้หยุดพัก

2. ควรให้ความรู้ หลักการในการสร้างข้อสอบที่ถูกต้องทั้งแบบปรนัยและอัตนัยแก่ผู้เข้าอบรมก่อนอบรมและควรเลือกผู้เข้าอบรมตรงกับระดับชั้นที่จะสร้างข้อสอบ เช่น โครงการสร้างข้อสอบในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ควรเลือกผู้เข้าอบรมที่สอนในระดับชั้นนั้นๆ เพื่อให้เข้าใจในกระบวนการ เนื้อหาสาระ วิธีการในการสร้างข้อสอบ เนื่องจากครูบางท่านสอนหลายวิชา บางท่านไม่ได้สอนในชั้นที่สร้างข้อสอบในระยเวลานั้น

3. ควรเพิ่มวิทยากรโดยเฉพาะวิทยากรที่เลี้ยงประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อจะได้ให้ข้อเสนอแนะและดูแลได้อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มให้มีการประเมินถึงผลลัพธ์ (Outcomes) หลังจากเสร็จโครงการว่า มีข้อดี ข้อเสีย ของโครงการส่งผลต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างไรในระยะยาว และผลกระทบ (Impact) ที่จะเกิดขึ้นตามมาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนแนวทางการวางแผนโครงการในวงรอบต่อไปที่ผู้บริหารจะใช้เป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจว่าจะดำเนินการโครงการอย่างไร

2. ควรมีการทำวิจัยพัฒนาธนาคารข้อสอบ (Item Bank) เพื่อจะได้ข้อสอบที่มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับพื้นฐานระดับชาติ (O-net) มาใช้กับนักเรียนต่อไป

3. การประเมินโครงการโดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพตทริกและการประเมินอภิมาณ อาจสามารถนำไปดัดแปลงหรือประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการอื่นๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

กัจจ สุตโต. (2553). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดสุพรรณบุรี. ครุศาสตร์

- มหาบัณฑิต. สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จุฑารัตน์ หนั่นไชย. (2552). การประยุกต์ใช้แบบจำลองของ เคิร์กแพทริกในการประเมินและติดตามผลโครงการ ฝึกอบรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต. หมวดวิชาวิจัย ภาควิชา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชญัญญาค์ วงศ์บาและคณะ. (2555). ประเมินผลการฝึกอบรม ตามโครงการ CHAMPION โดยประยุกต์ใช้แนวทางการ ประเมินของเคิร์กแพทริก. สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ที่ 6 ขอนแก่น. ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2554 - มีนาคม 2555.
- ชิดเชื้อ กนกพีชรรัตน์. (2550). การสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน วิชาเครื่องมือ และการวัด อิเล็กทรอนิกส์ ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2548. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- เชาว์ อินโย. (2553). การประเมินโครงการ : Program Evaluation. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2551). การประเมินอภิมาน และการวิเคราะห์ อภิมาน รายงานผลการ ประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. ปีที่ : 21 ฉบับที่ : 2 เลขหน้า : 125-145 ปีพ.ศ. : 2551.
- เนติ เฉลยวาเรศ. (2556). การประเมินอภิมาน : แนวคิดและหลักการ. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคเหนือ. ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 มกราคม - มิถุนายน 2556.
- ปิยวรรณ กระทั่งงาม. (2556). การประเมินอภิมานการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบสามของ สมศ. ในโรงเรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2559). หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. ชลบุรี : บัณฑิตเอกสาร.
- พรพรรณ วันเอก. (2552). การสร้างแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ ด้านสหกรณ์สำหรับสมาชิก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต. สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาควิชาสหกรณ์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชิต ฤทธิจรรย์. (2555). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: แฮ็สออฟเคอร์มิสท์
- พิชญ์ พงษ์. (2551). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์. (2549). แบบทดสอบมาตรฐาน (STANDARDIZED TEST). วารสารรามคำแหง. ปีที่ 23, ฉบับที่ 4 (ต.ค. - ธ.ค. 2549). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มานะ ทองรักษ์. (2549). การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อพัฒนา สู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธารอักษร.
- รัตน์ บัสนธ์. (2555). วิธีการเชิงผสมผสานสำหรับการวิจัยและ การประเมิน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คันสนีย์ อุดมอ่าง. (2554). ประเมินโครงการ การฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการการผลิตทองม้วน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง. คณะเทคโนโลยีการเกษตร. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2550). ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สมร ทองดี. (2551). เอกสารการสอนชุดวิชาสถิติ วิจัย และ ประเมินผลการศึกษา หน่วยที่ 1 - 8. พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2553). วิธีวิทยาการประเมิน : ศาสตร์ แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์. (2552). การพัฒนาและประยุกต์ใช้มาตรฐาน การประเมินอภิมานสำหรับประเมินผลการประเมิน คุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและ ประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริศักดิ์ อาจวิชัย. (2556). การพัฒนารูปแบบการประเมินอภิมาน สถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัยและประเมิน ผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุริพร อนุศาสนนันท์. (2554). การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน. ชลบุรี : เก็ทกู๊ดครีเอชั่น.
- สุวิมล ติरणันท์. (2550). การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การ ปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.